

LAAT MIJ VAN DIE GROTE KUDDE....

Overdenking 15 November

Is er een goede reden om vegetariër te worden? Een veelgenoemd argument: Het is zielig voor de beestjes. En weet je: dat is misschien wel het beste argument dat je kunt bedenken. Medelijden is een prachtige drijfveer om je leven ten positieve te veranderen. Maar is het zielig? Ja, het is zielig om andere schepsels als producten te behandelen. De consument drijft met haar grote vleesvraag en kleine portemonnee de bio-industrie aan. En dus ligt de nadruk op productie – we gebruiken de dieren voor onze doelen, in plaats van ze doelen op zich te laten zijn. Zodra een wezen een allereerst een productiemiddel en pas daarna een schepsel loop je de kans op uitbuiting. Dit geldt voor varkens, kippen, nertsen, maar ook voor medemensen als vluchtelingen voor smokkelaars, prostituees voor pooiers, werknemers voor managers die alleen winst belangrijk vinden. Pieten die slaafs het werk doen voor een goedheiligman. Zodra het productiegetal belangrijker wordt dan de mens, raken mensen beschadigd. Schepsels zijn geen gebruiksvoorwerpen. Een maatschappij die verleerd om voor het zwakkere te zorgen en het zwakkere ook te waarderen, is een maatschappij die al snel op een hel gaat lijken. Een maatschappij die de menselijke waarde berekend aan de hand van de functionaliteit van een mens is geen maatschappij meer van mensen. Het is een land vol slaven. Die maatschappij zal van kinderen eisen om te snel volwassen te worden, en van haar ouderen eisen snel dood te gaan.

Waarom ik dat zeg? Omdat dit de belangrijke vraag is vandaag: misbruiken wij andere schepselen voor ons eigen gewin? We lazen een tekst die behoorlijk pittig taal heeft. Jezus die tegen de ene groep zegt: top gedaan – jullie waren er altijd voor me. Onwijs bedankt, hier heb je alles. En tegen de andere groep: jullie hebben me consequent in de kou laten staan. Het is een tekst die beangstigt. Blijkbaar is het een groep die zich totaal van geen kwaad bewust is, maar ook een groep die zich van geen uitzonderlijk goed bewust is. Ze krijgen te horen dat hun positie tot de Mensenzoon afgelezen wordt aan hoe zij omgegaan zijn met... Ja, met wie eigenlijk? *De minste van mijn broeders*. Maar wie zijn dat dan. En wie staan er eigenlijk voor Jezus' troon? Als we die vragen weten te beantwoorden – komen we erachter dat deze tekst vooral troost biedt voor verdrukte mensen.

Om de tekst te begrijpen moet je weten welke oudtestamentische tekst hierin meeklinkt. In Ezechiël 34 vinden we een betoog dat ontzettend veel lijkt op onze verzen. God zal rechtspreken. Tussen schapen onderling, tussen rammen en bokken. Het is een tekst met een duidelijke boodschap: het leiderschap van Israël deugt niet.

³ Jullie eten wel van hun kaas, jullie gebruiken hun wol voor je kleren en jullie slachten de vette dieren, maar de schapen weiden, dat doen jullie niet. ⁴ Zwakke dieren hebben jullie niet laten aansterken, zieke

dieren niet genezen, gewonde dieren niet verbonden, verjaagde dieren niet teruggehaald, verdwaalde dieren niet gezocht – jullie hebben de dieren hard en wreed behandeld.”

Deze maatschappij beschrijft Ezechiël. Degenen die God als herders had aangesteld hebben er een potje van gemaakt. Gods kudde is in een megastal gezet om maximale profit te garanderen voor de herders. Degene die onvoldoende reageren op antibiotica of het verkeerde geslacht hebben worden vroegtijdig de nek om gedraaid.

Grote ommekeer bij God, die juist aandacht heeft voor wat verloren dreigt te gaan. Alles ademt ruimte en rust. De dag van dreigende donkere wolken is voorbij. Groen gras, eigen land, rust om te liggen. God zelf neemt de touwtjes in handen, laat zien hoe een herder voor zijn schapen zorgt.

Bij schaapsherders in het Midden-Oosten is het nog steeds gebruikelijk om voor de nacht de schapen van de geiten te scheiden. Schapen zijn veel beter in staat zichzelf warm te houden. Geiten niet, dus daar moet de herder extra zorg aan besteden. Dat scheiden van de dieren getuigt van zorgzaamheid. Van weten wat mensen nodig hebben.

De Mensenzoon en Koning in dit verhaal slaat op Jezus zelf. Hij heeft de kudde bijeengeroepen, voor een oordeel. De kudde wordt verdeeld. En wat geeft de doorslag? Wat moet je gedaan hebben om de waardering en goedkeuring van de koning te verwerven?

- jouw eeuwig heil valt of staat met hoe goed je voor ‘de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters’ gezorgd hebt.

Voor je naar huis rent om voor zieke dieren te zorgen en je bejaarde moeder te bezoeken en dat gepeste kindje uit de klas uit te nodigen om bij je te spelen, voordat je een grote bos bloemen koopt voor die verstandelijk gehandicapte persoon, zodat je maar in de hemel komt, is het goed om het volgende te bedenken: Waar sta jij, en wie zijn toch die broers en zussen van Jezus?

Veel verschillende uitleggingen. Grote vraag: **wie zijn Jezus’ broeders en zusters?** Wie noemde Jezus zijn broers en zussen? Veel ruimer dan discipelen: volksgenoten (Israël en de kerk), **wie gelooft in God en in hem.** Bijzondere aandacht voor de verschoppelingen van de maatschappij, die staan heel dicht bij Jezus. Als je kijkt naar het leven van Jezus waren het steeds mensen die niet verwacht hadden bij Jezus te mogen horen en komen die juist uitgenodigd werden om met hem te eten, die genezing ontvingen en als volwaardige mensen gezien werden. We moeten dit niet te smal maken, maar één ding is helder: als jij gelooft dat Jezus jou zijn broer of zus zou noemen, sta je helemaal niet voor de troon te wachten op een oordeel, maar sta je naast de troon. Het oordeel is al aan je voorbij gegaan. Daar voor de troon, dat zijn de ‘volken’, de bijbelse aanduiding voor de ongelovigen. De kudde wordt beoordeelt naar hoe goed ze voor jou gezorgd hebben. Jezus identificeert zich zo sterk met jou dat hij de omgang met jou van andere mensen persoonlijk opneemt. Hij is dankbaar als er goed voor je gezorgd wordt, en zal je vergelden op het moment dat je als oud vuil behandeld wordt. Jouw leven doet ertoe. Wij zijn Zijn lichaam.

Zodra je probeert te bepalen wie nou precies die broers en zussen van Jezus zijn, doe je de gelijkenis tekort. Want het hele punt is nu net dat men helemaal niet doorheeft wie precies die broers en zussen

zijn. Als Jezus zegt: 'honger, dorst, vreemd, naakt, ziek en gevangen', is de kudde links zowel als rechts hoogst verbaasd. Prachtig. Je zou verwachten dat het alleen links zou zijn, die als groep met een smoesje komt zo van: 'als ik dat geweten had...'. Maar ze hadden geen idee voor wie ze hadden moeten zorgen. Het was hun niet duidelijk gemaakt wie nou marktwaarde hadden qua eeuwig heil. Want dan hadden ze er vast voor gezorgd. Dan kon je er een verdienmodel opzetten. Als je ze verteld had dat die zwakkere op die straathoek stiekem de koning van de wereld was, waren ze de eerste geweest die hem gekleed hadden.

Maar ook aan de rechterkant, de rechtvaardigen hebben niets doorgehad. Blijkbaar zorgden ze al heel hun leven goed voor koning Jezus, maar ze hebben er geen moment bij stil gestaan. Goed gekozen woord: 'on-aan-zien-lijk'. Ze vallen niet op, die broertjes en zusjes van Jezus. Hun goedheid was vanzelfsprekend, stond buiten kijf, daar dachten ze niet eens over na.

Maar kijk naar die 'onaanzienlijke'. Geen eten, geen drinken, geen statushouder, geen kleding, geen gezondheid of vrijheid. Er is geen winst aan te behalen, aan dat volk van God. Goed doen gaat niet om gezien te worden. Goed doen gaat ook niet om het definitief oplossen van andermans probleem. Grote kans dat jouw hulp aan die ander niets op lijkt te leveren. Maar wie bij God horen, doen het toch. Ongemerkt zijn ze goede herders. Vinden ze wat verdwaald is, halen ze terug wat verjaagd is, verbinden ze wat gebroken is, helen ze wat ziek is. Het zit in hun natuur, ze weerspiegelen God zonder er erg in te hebben.

Waar sta jij? Ben jij diegene die de ellebogen gebruikt en slechts voor je eigen doelen gaat? Heb je daardoor alles wat je hartje begeert? Bekeer je dan – zo hoor je niet bij God. Doe het niet morgen maar vandaag al. De genade is er ook voor jou. Weet je het niet goed, waar je staat? Verlang je ernaar het goede te doen en bij dat volk te horen dat God leidt als een herder? Verdiep je dan in de Herder, lees de verhalen van zijn leven en zijn dood. Onderzoek bij jezelf of hij jouw koning mag zijn.

Voel je je onaanzienlijk? Voel je je vertrapt en verdreven? Weet je dan getroost – God zelf zal je weiden.

*Sluit mijn oogjes,
vouw mijn handjes,
buig mijn knietjes voor U Heer.
Trouwe Vader in de hemel,
zie op mij in liefde neer.
Leer mij vroeg Uw kind te worden,
neem mij aan schoon, jong en klein.
Laat mij van Uw grote kudde
toch een heel klein schaapje zijn.*

Amen